

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Automatizuotas tvarkymas

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([LT](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Swipe to change

portugalų**Automatizuotas tvarkymas**

Portugalija

1 Ar galima teismo procesą pradėti internetu?

Taip, Portugalijoje galima pareikšti ieškinį internetu ir tam yra sukurtos specialios IT programos: platforma *Citius* ir Apyrašo proceso valdymo platforma.

Citius

Civilinėse bylose rašytinius pareiškimus ir dokumentus iš esmės galima elektroniniu būdu pateikti per platformą *Citius* (<https://www.citius.mj.pt/portal/default.aspx>) joje nurodyta tvarka ir pagal joje pateiktus nurodymus.

Platformoje *Citius* sukurti specialūs teisėjams, prokurorams ir teismo pareigūnams skirti moduliai, kuriuose pateikta su bylų tvarkymu ir oficialių dokumentų pateikimu susijusi informacija, o teisiniams atstovams skirtuose moduluose pateikta su oficialių dokumentų pateikimo ir informacijos apie bylų gavimo tvarka susijusi informacija (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo (port. *Portaria*) Nr. 280/2013 3 straipsnis).

Norėdami naudotis šia platforma, advokatai ir advokatų padėjėjai privalo užsiregistruoti įmonėje, atsakingoje už prieigos prie sistemos valdymą. Prieiga suteikiama remiantis informacija apie nario registracijos galiojimą, kurią teikia atitinkamos profesinės asociacijos (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 5 straipsnio 2 dalis).

Užsiregistravus suteikiama slapta asmeninė neperleidžiama informacija, kurią įvedus galima naudotis tam tikra ribota platformos dalimi (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 5 straipsnio 3 dalis): <https://citius.tribunaisnet.mj.pt/habilus/myhabilus/login.aspx>

Apyrašo proceso valdymo platforma

Paveldėjimo bylose nuo 2013 m. rugsėjo 2 d., jeigu paveldėjimo bylos dėl turto padalijimo nagrinėjamos ginčo teisenai, suinteresuotosios šalys gali pasirinkti notaro biurą, kuriame jos nori pradėti apyrašo procesą, jeigu yra tinkamas ryšys su turto padalijimu atsižvelgiant į vietą, kurioje pradėta paveldėjimo byla, yra didžiojo turto dalis arba komercinės buveinės, kuri sudaro palikimo dalį, arba daugumos tiesiogiai suinteresuotų šalių gyvenamoji vieta dalijantis minėtą turta (Notarinio apyrašo teisinės sistemos, paskelbtos 2019 m. rugsėjo 13 d. Įstatymo Nr. 117/2019 priede, 1 straipsnio 2 dalis). Tam tikruose etapuose šis procesas perduodamas teismui, kad teisėjas priimtų sprendimą, įskaitant sprendimą dėl turto padalijimo patvirtinimo (Notarinio apyrašo teisinės sistemos, paskelbtos 2019 m. rugsėjo 13 d. Įstatymo Nr. 117/2019 priede, 5 straipsnis).

Pastaba. 2019 m. rugsėjo 13 d. Įstatymu Nr. 117/2019 aiškiai panaikintas 2013 m. kovo 5 d. Įstatymas Nr. 23/2013 (Apyrašo teisinės sistemos patvirtinimo įstatymas). Vis dėlto apyrašo proceso teisinė sistema, patvirtinta 2013 m. kovo 5 d. Įstatymo Nr. 23/2013 priede, vis dar taikoma apyrašo procesams, kurių 2009 m. rugsėjo 13 d. Įstatymo Nr. 117/2009 įsigaliojimo dieną notarai dar nebuvo užbaigę, ir kurie vykdomi laikantis minėtos sistemos (2009 m. rugsėjo 13 d. Įstatymo Nr. 117/2009 11 straipsnio 2 ir 3 dalys).

Pageidautina, kad apyrašo procesas vyktų internete notarams naudojantis elektroninėmis priemonėmis pagal 2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013, pateikto <https://www.inventarios.pt/>, 2 straipsnio 1 dalį.

2 Jeigu taip, kokių rūšių bylose ieškinį galima pareikšti internetu? Ar yra bylų, kuriose ieškinį galima pareikšti tik internetu?Citius

Dabar visos teisminės bylos, t. y. pagrindinės bylos, laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūros, papildomos bylos, asmeninių teismo pranešimų procedūros ir visi kiti tiek sujungti, tiek atskiri procesai, įskaitant apeliacinius procesus, paprastai yra elektroniniai ir jie tvarkomi platformoje *Citius* (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 1 straipsnis).

Teismuose iškeltose bylose platforma *Citius* sudaro galimybę inicijuoti ir tvarkyti:

- civilinius ieškinius dėl pripažinimo, laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir asmeninius teismo pranešimus, išskyrus bylas dėl vaiko apsaugos ir baudžiamosiose bylose pareikštus civilinius ieškinius dėl nuostolių atlyginimo arba jose atliekamas vykdymo procedūras civilinio proceso tvarka;
- civilines vykdomąsias bylas ir visas papildomas bylas, susietas su vykdymo procesu (tokiu atveju vykdymo procesas turėtų vykti ir visi dokumentai, kurie laikomi esminiais, turėtų būti atspausdinti tik kai teismas gauna prašymą arba informacijos dėl būtinybės jam įsikišti).

Tos pačios nuostatos taikomos ir mokėjimo įsakymo procedūrai. Žr. atitinkamą informacijos suvestinę.

Apyrašo proceso valdymo platforma

Kai notarui pateikiamas prašymas dėl apyrašo proceso, kiek įmanoma, visi prieštaravimai turi būti pareikšti ir vélesni veiksmai turi būti atlikti per Apyrašo proceso valdymo platformą (Notarinio apyrašo teisinės sistemos, paskelbtos 2019 m. rugsėjo 13 d. Įstatymo Nr. 117/2019 priede, 2 straipsnio 2 dalis).

3 Ar ši paslauga visuomet prieinama (t. y. visą parą, 7 dienas per savaitę), ar ja galima pasinaudoti tik konkrečiomis valandomis? Jeigu taip, kokiomis valandomis?

Paprastai šios paslaugos teikiamos 24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę.

4 Ar ieškinio turinys turėtų būti pateikiamas tam tikru formatu?Citius

Rašytiniai pareiškimai turėtų būti teikiami užpildant atsakyme į 1 klausimą minėtame tinklalapyje pateiktas formas ir prie jų turėtų būti pridėta:

- rinkmenos su kita teisės aktuose nurodyta reikalaujama informacija, pareiškimo materialusis turinys ir kita informacija, kuri, teisinio atstovo manymu, yra svarbi, tačiau negali būti įtraukta į jokią kitą formos laukelį (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 6 straipsnio 1 dalies a punktas);
- atsižvelgiant į konkretų atvejį – dokumentai, kurie turi būti pateikti kartu su pareiškimu (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 6 straipsnio 1 dalies b punktas).

Kai pareiškimai ir dokumentai pateikiami tokiu būdu, jie turi būti platformoje *Citius* pasirašyti skaitmeniniu būdu naudojant elektroninio parašo sertifikatą, kuris visam laikui užtikrina pasirašiusio asmens profesionalų statusą (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 6 straipsnio 3 dalis).

Rinkmenos ir dokumentai turi būti *portatyvaus dokumento formato* (.pdf), pageidautina PDF/A versijos, ir, kai teikiami rašytiniai dokumentai, jų turinyje turi būti galima atlikti paiešką (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 8 straipsnio a punktas).

Mokėjimo įsakymo procedūroje naudojamos rinkmenos turėtų būti .xml (angl. *extensive markup language*), formato, kurio specifikacija pateikta adresu <https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/injuncoes/injunformato.aspx>.

Apyrašo proceso valdymo platforma

Prašymą pradėti apyrašo procesą gali pateikti:

- suinteresuotoji šalis arba teisinis atstovas – užpildydamas platformoje pateiktą prašymo pradėti apyrašo procesą elektroninę formą ir nustatyta tvarka bei pagal pateiktus nurodymus pridėdamas susijusius dokumentus (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 5 straipsnio 1 dalies a punktas);
- suinteresuotoji šalis notaro biure popierine forma – pateikdama ankstesniame straipsnyje nurodytą prašymo dėl apyrašo formą kartu su atitinkamais dokumentais (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 5 straipsnio 1 dalies b punktas).

Šia interneto svetaine galima naudotis pasinaudojant elektroniniu sertifikatu toliau nurodyta tvarka:

- piliečiams – per elektroninį sertifikatą, įdiegtą į jų asmens tapatybės kortelę (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 2 straipsnio 4 dalies a punktas);
- advokatams – per elektroninį sertifikatą, patvirtinantį jų profesinį statusą (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 2 straipsnio 4 dalies b punktas).

Pastaba. Notarai turi kompetenciją vykdyti apyrašo procesą dėl mirties ar sutuoktinių turto padalijimo pagal funkcinės jurisdikcijos sistemą alternatyviai su teismais. Prašymas pradėti apyrašo procesą gali būti pateiktas teismui arba notarui šalies, kuri teikia prašymą pradėti apyrašo procesą, nuožiūra arba remiantis visų susijusių šalių sutarimu (Civilinio proceso kodekso, iš dalies pakeisto 2019 m. rugpjūčio 13 d. įstatymu Nr. 117/2019, 1083 straipsnio 2 dalis). Vis dėlto, jei šalis yra neveiksnus asmuo, lydimas pilnametis asmuo arba jos nėra, arba kai apyrašui turi įtakos kiti teisiniai procesai, prašymas pradėti apyrašo procesą turi būti teikiamas teismui. Notarinio apyrašo procese notarijai savo kompetencija naudojami pagal funkcinį užduočių pasidalijimą su teismu ir vykdo bei valdo procesą ir priima sprendimus dėl ginčų ir konfliktų, susijusių su teisių pripažinimu. Teismas priima sprendimą, kuriuo patvirtinamas turto padalijimas, sprendžia dėl notaro teismui pateiktų klausimų ir nagrinėja visus ieškinius dėl notarų sprendimų.

5 Kaip užtikrinama duomenų perdavimo ir laikymo apsauga?

Asmens duomenys, kuriuos teismai renka vykdydami teisinės funkcijas, tvarkomi IT platformoje *Citius*, kurią sukūrė ir valdo Teisingumo ministerijos finansų valdymo ir infrastruktūros institutas (port. *Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I.P.*) (toliau – „IGFEJ, I.P.“), kuris yra pavaldus Teisingumo ministerijai ir veikia kaip aukščiausios įstaigos teisinėje sistemoje, t. y. Aukščiausiosios teismų tarybos, tvarkytojas (pagal Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 4, 8 ir 28 straipsnius).

Reikalaujama, kad „IGFEJ, I.P.“ būtina įgyvendintų visas tinkamas technines ir organizacines priemones, siekdamas užtikrinti, kad duomenys būtų tvarkomi pagal reglamentą ir kad būtų apsaugotos duomenų subjektų teisės, kaip nurodyta Aukščiausiosios teismų tarybos, kuri teisėją paskyrė duomenų apsaugos pareigūnu.

Kita vertus, pagal BDAR 37 straipsnį Teisingumo ministerija paskyrė vieną duomenų apsaugos pareigūną, kuris veikia jai pavaldžių įstaigų, įskaitant „IGFEJ, I.P.“, vardu. (vide 2018 m. birželio 7 d. Įstatyminis dekretas Nr. 5643/2018).

Teisminėse bylose būtent bylą nagrinėjantis teisėjas priima sprendimą dėl galimybės susipažinti su asmens duomenimis ir jų perdavimu. Bylą nagrinėjantis teisėjas šį sprendimą priima laikydamasis konkrečioje byloje taikomų procesinių įstatymų, taip pat vadovaudamasis BDAR: teismams tvarkant asmens duomenis reglamentą galima taikyti tik konkrečioms operacijoms ir procedūroms, kurių reikia laikytis (BDAR 23 straipsnio 1 dalies d ir f punktai); kontrolės institucija negali kontroliuoti teismų vykdomų duomenų tvarkymo operacijų, susijusių su teisių pareigų vykdymu (BDAR 55 straipsnio 3 dalyje nustatytas apribojimas). Nacionalinėje teisėje nustatytas apeliacijų procesas taikomas teisiniams sprendimams dėl bylos esmės.

6 Ar reikia naudoti kokios nors rūšies elektroninį parašą ir (arba) laiko įrašą?

Citius

Pareiškimai ir dokumentai, kuriuos teikia teisiniai atstovai, turi būti pasirašyti skaitmeniniu būdu naudojant elektroninio parašo sertifikatą, kuris visam laikui užtikrina pasirašiusio asmens profesionalų statusą (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 6 straipsnio 3 dalis).

Platforma *Citius* užtikrina:

- pateikimo datos ir laiko patvirtinimą (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 13 straipsnio a punktas);
- kad siuntėjas gautų pateikto pareiškimo ir dokumentų kopijas su nurodyta patvirtinto pateikimo data ir laiku (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 13 straipsnio b punktas);
- jeigu priimti pareiškimo arba dokumentų neįmanoma, siuntėjui nusiunčiamas pranešimas apie tai, kad pateikti pareiškimą arba dokumentus platformoje buvo neįmanoma (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 13 straipsnio c punktas).

Teisėjai ir prokurorai oficialius dokumentus visada teikia elektroniniu būdu per IT sistemą *Citius* ir juos pasirašo kvalifikuotu arba pažangiuoju elektroniniu parašu (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 19 straipsnis).

Tais atvejais, kai teisinis atstovavimas nebūtinai ir kai šalis neturi advokato, pareiškimas galima teikti ir teisme vienu iš toliau nurodytų būdų (Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 7 dalis):

- įteikiant asmeniškai teismo kanclerui – dokumentų įteikimo diena laikoma pareiškimo pateikimo data (Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 7 dalies a punktas);
- registruotu paštu – registravimo pašte diena laikoma pareiškimo pateikimo data (Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 7 dalies b punktas);
- faksu – dokumentų išsiuntimo diena laikoma pareiškimo pateikimo data (Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 7 dalies c punktas).

Jeigu šalis turi teisinį atstovą ir yra pateisinamų kliūčių pateikti dokumentus elektroniniu būdu, juos galima pateikti vienu iš pirmiau nurodytų būdų (Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 8 dalis).

Apyrašo proceso valdymo platforma

Pateikus prašymą pagal nustatytus reikalavimus, platforma arba notaras pareiškėjui išduoda pateikimo patvirtinimą, kuriame nurodoma:

- prašymo pateikimo data ir laikas (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 5 straipsnio 2 dalies a punktas);
- prisijungimo prie interneto svetainės <https://www.inventarios.pt/>, kurioje galima gauti informacijos apie bylą, kodas ir instrukcijos (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 5 straipsnio 2 dalies b punktas);
- duomenys notaro mokesčių pirmajai įmokai sumokėti per bankomatą ir atitinkama suma (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 5 straipsnio 2 dalies c punktas);
- numeris, kuris bus suteiktas bylai po to, kai bus sumokėta notaro mokesčių pirmoji įmoka (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 5 straipsnio 2 dalies d punktas).

7 Ar reikia mokėti teismo mokesčių? Jeigu taip, kaip jį galima sumokėti ir ar jis skiriasi nuo ne elektroninei procedūrai nustatytų mokesčių?

Citius

Taip, teismo mokesčiai turi būti sumokėti.

Pirmiausia turi būti išduotas „bendrasis atskaitymo dokumentas“ (port. *Documento Único de Cobrança*, toliau – DUC) ir su juo galima susipažinti IGFEJ interneto svetainėje adresu <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais/DUC-Documento-Unico-de-Cobranca>.

DUC galima apmokėti:

per bankomatą arba *internetinę bankininkystę* (paspaudus nuorodą „mokesčiai valstybei“, port.

Pagamentos ao Estado); teismo kanceliarijoje debeto kortele;

banko skyriuje.

(2009 m. balandžio 17 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 419-A/2009 17 straipsnis).

Daugiau informacijos pateikta tinklalapyje

„Paslaugos. Bylinėjimosi išlaidos“ adresu <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais>.

Bylose, kuriose elektroninėmis priemonėmis naudotis neprivaloma, šaliai, kuri visus pareiškimus teikia elektroninėmis priemonėmis, teismo mokesčiai sumažinami iki 90 proc. jų dydžio (Bylinėjimosi išlaidų reglamento, paskelbto 2008 m. vasario 26 d. Įstatyminio dekreto Nr. 34/2008 priede, 6 straipsnio 3 dalis).

Dėl mokėjimo įsakymų žr. atitinkamą informacijos suvestinę.

Portugalijoje taip pat priimami per užsienio banką pavedimu sumokėti teismo mokesčiai.

Teismo mokesčio skaičiuoklė pateikta adresu

<https://justica.gov.pt/en-gb/Servicos/Simulador-Taxas-de-Justica>

Apyrašo proceso valdymo platforma

Apyrašo proceso išlaidos apima notaro atlyginimą ir išlaidas (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 15 straipsnis). Jie apmokami per bankomatą suvedus kodą, sukurtą prašymo pateikimo metu (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 20 straipsnis).

8 Ar galima atsiimti internetu pareiškimą ieškinį?

Taip, bylą galima nutraukti arba prašymą galima atsiimti kiekvienai bylai taikytinose nacionalinės procesinės teisės nuostatose nustatyta tvarka.

9 Jeigu ieškovas ieškinį pareiškia internetu, ar atsakovas gali ir (arba) privalo atsiliiepti į ieškinį pateikti taip pat internetu?

Paprastai per teismo procesą atsakovo pareiškimai teismui teikiami elektroniniu būdu ir dokumentų pateikimo data laikoma pareiškimo pateikimo data (Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 1 dalis).

Bylose, kuriose teisinis atstovavimas neprivalomas ir kuriose šalis neturi advokato, pareiškimai taip pat gali būti įteikiami asmeniškai teismo kancleriui arba siunčiami registruotu paštu arba faksu (Civilinio proceso kodekso 144 straipsnio 7 dalis).

Dėl apyrašo proceso žr. atsakymus į 4 ir 6 klausimus.

10 Kokia tvarka taikoma elektroninės procedūros atveju, jeigu atsakovas pateikia atsiliieptimą į ieškinį?

Citius

Jeigu atsakovas pageidauja pateikti atsiliieptimą, reikalavimas vis tiek tvarkomas elektroniniu būdu, nors kai kurie dokumentai atspausdinami. Popierinių dokumentų vis dar reikia (pavyzdžiui, teisėjai neturi materialinių išteklių, kurie jiems sudarytų galimybę analizuoti bylos medžiagą ir surašyti sprendimą naudojant atskirus monitorius arba sekti elektroninį procesą tuo metu, kai byla nagrinėjama teismo salėje; kartais pats teismas gali nuspręsti, ar reikia atspausdinti tam tikrus dokumentus, kurie bus detaliai analizuojami).

Fizinėje byloje turi būti tik pareiškimai ir procesiniai dokumentai, kurie yra svarbūs norint priimti sprendimą dėl bylos esmės, kaip kiekvienoje byloje nurodo teisėjas, priimdamas motyvuotą sprendimą. Daroma prielaida, kad toliau nurodyti dokumentai nėra svarbūs (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 28 straipsnio 1 dalis):

a) prašymai pakeisti posėdžio datą;

b) administracinis susirašinėjimas ir pranešimai dėl vykdymo, susiję tik su proceso organizavimu, taip pat atsakymai, kaip antai:

i) pranešimai, susiję su šalių šaukimu arba dokumentų joms įteikimu;

ii) pranešimai, kuriais numatomi posėdžiai;

iii) pranešimai apie bylos išsiuntimą prokurorui;

iv) pranešimai apie tyrimą, kurį atlieka įvairios institucijos, kaip antai kriminalinės policijos įstaigos, registro tarnybos, Portugalijos nacionalinis teismo medicinos ir teismo ekspertizės institutas (port. *Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses I. P.*), Įkalinimo įstaigų ir socialinės reabilitacijos direktoratas (port. *Direcção-Geral de Reinserção e Serviços Prisionais*) arba Socialinės apsaugos generalinis direktoratas (port. *Direcção-Geral da Segurança Social*);

v) prokuroro ir teisėjo tvirtinamieji antspaudai;

c) už vykdymą atsakingo pareigūno sutikimas būti paskirtam įteikti teismo šaukimą;

d) vidaus susirašinėjimas;

e) neigiami sertifikatai, gauti iš viešojo administravimo departamentų duomenų bazių;

f) už vykdymą atsakingo pareigūno specifiniai veiksmai, siunčiama informacija arba pranešimai.

Apyrašo proceso valdymo platforma

Notaras privalo užregistruoti visus byloje atliktus veiksmus platformoje, kad būtų galima nustatyti kiekvieną veiksmą ir rasti susijusių dokumentų bei lydimųjų dokumentų kopijas (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 12 straipsnio 1 dalis).

Notaras turi nuskenuoti visus byloje dalyvaujančio asmens pareikštus oficialius ieškinius, pateiktus ne elektroniniu būdu, ir juos įregistruoti susijusioje apyrašo byloje (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 12 straipsnio 2 dalis).

Jeigu pirmiau nurodytų dokumentų nuskenuoti neįmanoma dėl pareiškimų pobūdžio arba dėl bet kurio kito suinteresuotos šalies pateikto dokumento, notaras privalo įregistruoti ieškinį apyrašo bylų platformoje ir nurodyti, kad su atitinkamu dokumentu galima susipažinti notaro biure (2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 12 straipsnio 3 dalis).

11 Kokia tvarka taikoma elektroninės procedūros atveju, jeigu atsakovas nepateikia atsiliieptimo į ieškinį?

Jeigu atsakovas nepateikia atsiliieptimo, reikalavimas nagrinėjamas taikytina tvarka ir tvarkomas elektroniniu būdu tol, kol jis išsprendžiamas. Kai kurie dokumentai atspausdinami taip, kaip paaiškinta atsakyme į ankstesnį klausimą.

12 Ar galima dokumentus teismui pateikti elektroniniu būdu? Jeigu taip, kokių rūšių bylose ir kokiomis sąlygomis?

Žr. atsakymus į 2 ir 4 klausimus.

13 Ar galima teismo dokumentus, visų pirma teismo sprendimus, įteikti internetu?

Citius

Atvejais, kai pagal įstatymus leidžiama dokumentus įteikti internetu, nurodyti informacijos suvestinėje „Dokumentų įteikimas. Portugalija“, visų pirma joje pateiktuose atsakymuose į 5 ir 6 klausimus.

Kai dokumentus leidžiama įteikti elektroniniu būdu, tai daroma per platformą Citius, kurioje automatiškai užtikrinama, kad dokumentai būtų pateikti ir su jais būtų galima susipažinti adresu

<https://citius.tribunaisnet.mj.pt/habilus/myhabilus/login.aspx>

(2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 25 straipsnio 1 dalis).

Apyrašo proceso valdymo platforma

Notaras įteikia procesinius dokumentus šalių, kurios jau dalyvauja byloje, teisiniams atstovams per apyrašo proceso platformą sistemos ribotos prieigos erdvėje, skirtoje teisiniam atstovui. Laikoma, kad dokumentai buvo įteikti trečią dieną po to, kai jie buvo įkelti į teisiniam atstovui skirtą ribotos prieigos erdvę sistemoje arba kitą darbo dieną, jeigu ta diena yra ne darbo diena (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 9 straipsnio 1 dalis). Kai dokumentas įkeliamas į teisiniam atstovui skirtą platformos erdvę, tuo pat metu anksčiau nurodytu el. pašto adresu išsiunčiamas elektroninis laiškas, kuriuo pranešama, kad platformoje galima susipažinti su atitinkamu dokumentu (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 9 straipsnio 2 dalis).

Jeigu dokumentai įteikiami tiesiogiai šalims, jie įteikiami popierinės formos Civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 9 straipsnio 3 dalis) ir įregistruojami apyrašo proceso platformoje pridėdam atitinkamo raštinės darbuotojo elektroninį parašą (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 9 straipsnio 4 dalis).

14 Ar galima teismo sprendimus surašyti elektronine forma?

Atvejais, kai pagal įstatymus leidžiama teismo sprendimus įteikti internetu, nurodyti informacijos suvestinėje „Dokumentų įteikimas. Portugalija“, visų pirma joje pateiktuose atsakymuose į 5 ir 6 klausimus.

Teismo sprendimai tvarkomi sistemoje „*Citius-Magistrados Judiciais*“ ir su jais galima susipažinti platformoje „Citius“.

15 Ar galima skundą paduoti ir sprendimą dėl jo įteikti internetu?

Taip, elektroniniu būdu galima pateikti: prašymus leisti pateikti apeliacinį skundą, apeliacinio skundo pagrindus ir atsiliepimus, taip pat skundus dėl atsisakymo priimti apeliacinį skundą arba dėl jo perdavimo nagrinėti kitai institucijai (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 15 straipsnis).

Dėl sprendimo dėl apeliacinio skundo įteikimo žr. atsakymą į 13 klausimą.

16 Ar galima vykdymo procesą pradėti internetu?

Taip, vykdymo bylą teisme galima iškelti naudojantis internetu.

17 Ar šalys arba jų teisiniai atstovai informaciją apie bylas gali gauti internetu? Jei taip, koku būdu?

Citius

Informaciją apie visas teismines bylas internetu gali gauti tik teisiniai atstovai (advokatai), už vykdymą atsakingi pareigūnai ir – bankroto byloje – bankroto administratoriai, išskyrus vykdomąsias bylas, apie kurias informaciją šalys gali gauti pačios (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 280/2013 27 straipsnis).

Informaciją apie vykdomąsias bylas kreditorius arba skolininkas gali gauti adresu <https://justica.gov.pt/Servicos/Consultar-o-meu-processo-executivo>, iš anksto nustačius jų tapatybę naudojant į asmens tapatybės kortelę įdiegtą skaitmeninį tapatybės nustatymo sertifikata arba mobilųjį skaitmeninį kodą.

Informaciją galima gauti interneto svetainėje nurodyta tvarka ir pagal joje pateiktus nurodymus.

Apyrašo proceso valdymo platforma

Šalys ir jų teisiniai atstovai gali gauti informaciją apie apyrašo procesą apyrašo proceso platformoje (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 13 straipsnio 1 dalis).

Šalys gali prisijungti prie šios sistemos tik tam, kad gautų informacijos, įvedę kodą, kurį joms suteikia notaras pirmą kartą įteikdamas dokumentus atitinkamai šaliai (2013 m rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymo Nr. 278/2013 13 straipsnio 2 dalis).

Taikytini teisės aktai

2013 m. birželio 26 d. Įstatymas Nr. 41/2013 – Civilinio proceso kodeksas

2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymas Nr. 280/2013 – teismo bylų tvarkymas elektroniniu būdu

2019 m. rugsėjo 13 d. Įstatymas Nr. 117/2019 – Notarinio apyrašo teisinė sistema

2013 m. rugpjūčio 26 d. Ministro įgyvendinimo įsakymas Nr. 278/2013 – dėl dokumentų tvarkymo ir apyrašo proceso sąlygų

2016 m. balandžio 27 d. reglamentas (ES) Nr. 679/2016 – ES Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas (BDAR)

2009 m. balandžio 17 d. Ministro įgyvendinimo įsakymas Nr. 419-A/2009 – dėl bylinėjimosi išlaidų, baudų ir kitų nuobaudų

2008 m. vasario 26 d. Įstatyminis dekretas Nr. 34/2008 – Bylinėjimosi išlaidų reglamentas

Susijusios nuorodos

[CITIUS portalas](#)

[Teisingumo portalas](#)

[Teisingumo vykdymo generalinis direktoratas](#)

[Teisingumo politikos generalinis direktoratas](#)

[Teisingumo ministerijos finansinio valdymo ir infrastruktūros institutas](#)

Pastaba.

Šioje informacijos suvestinėje pateikta informacija nėra privaloma Europos Teismo tinklo kontaktiniam centrui, teismams arba kitoms įstaigoms ir institucijoms. Ją taip pat reikia skaityti atsižvelgiant į galiojančius teisės aktus. Jie nuolat atnaujinami, o su jais susijusi teismų praktika ilgainiui kinta.

Paskutinis naujinimas: 22/02/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismų tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.